

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.004.03.2022

Pan
Przemysław Sztandera
Prezes Zarządu Pomorskiej Specjalnej Strefy
Ekonomicznej sp. z o.o.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie
Kontroli z dnia 7 lutego 2023 r.
(znak nr KPK-KPO.443.232.2022)

P/22/011 – Wspieranie inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna sp. z o.o. ¹ ul. Trzy Lipy 3, 80-172 Gdańsk ²
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Lulewicz od 16 marca 2017 r. jako Wiceprezes Zarządu, Przemysław Sztandera od 18 grudnia 2018 r. jako Prezes Zarządu Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej sp. z o.o. ³
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Stosowanie przez zarządzającego mechanizmów wspierania inwestycji. 2. Nadzór nad wykorzystaniem środków publicznych przez zarządzającego obszarem i specjalną strefą ekonomiczną. 3. Efekty systemu wspierania inwestycji w SSE i zarządzanych obszarach.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 1 kwietnia 2022 r., z uwzględnieniem dowodów dotyczących kontrolowanego obszaru spoza tego okresu.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 5 ust. 3, tj. legalności i gospodarności.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli ⁵ Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	Zdzisław Kaszuba, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KGP/47/2022 z 4 maja 2022 r.

(akta kontroli str. 1-2, CD1 plik 238-243)

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Spółka jako zarządzający Pomorską Specjalną Strefą Ekonomiczną⁷ i Obszarem⁸ podejmowała działania służące osiągnięciu celów ustanowienia PSSE określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 31 sierpnia 2009 r. w sprawie ustalenia planu rozwoju Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej⁹ oraz wykonywała swoje zadania zgodnie z Planem Rozwoju Inwestycji¹⁰. NIK zauważa, że jeden

¹ Dalej: PSSE lub Spółka.

² Dalej: PSSE lub Spółka.

³ Dalej: Prezes Zarządu.

⁴ Dz.U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

⁵ Dalej NIK

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej: PSSE.

⁸ Tereny w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1752), położone w administracyjnych granicach powiatów, na których ARP wykonywała zadania określone w ww. ustawie.

⁹ Dz.U. z 2018 r. poz. 2289.

¹⁰ Dalej: PRI.

z siedmiu wskaźników realizacji PRI z 2018 r., dla których ustalono wartości docelowe, nie osiągnął tej wartości w 2020 r.

Zawarte z przedsiębiorcami umowy dotyczące decyzji o wsparciu zawierały zobowiązania wynikające z obowiązujących przepisów oraz zawartych we wnioskach deklaracji. Spółka udostępniała przedsiębiorcom na podstawie umów składniki mienia.

PSSE przeprowadzała kontrole realizacji warunków zezwoleń oraz decyzji o wsparciu przez przedsiębiorców zgodnie z obowiązującymi przepisami. Spółka podejmowała adekwatne do ich wyników działania. Sprawozdania były przekazywane ministrowi właściwemu ds. gospodarki zgodnie z obowiązującymi regulacjami.

Prowadzone przez Spółkę w ramach obszarów i stref działania wspierające inwestycje były przejrzyste i weryfikowalne. Umożliwiało to ocenę skuteczności udzielanej pomocy na podstawie istniejących obowiązków sprawozdawczych. W dokumentach strategicznych zawarte były założone do osiągnięcia efekty zarządzania obszarem lub strefą.

Zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji¹¹ zarządzający obszarem dokonywał przeglądu planu rozwoju inwestycji i dostosowywał go do bieżących warunków. Plan przewidywał monitorowanie realizacji określonych celów w zakresie: poprawy klimatu inwestycyjnego w Polsce, wspierania inwestycji zwiększających produktywność i konkurencyjność polskiej gospodarki, ukierunkowania działań na pobudzenie inwestycji MŚP oraz wspieranie inwestycji przekładających się na zrównoważony terytorialnie rozwój wykorzystujący potencjał regionów i likwidujący bariery w rozwoju na poziomie lokalnym. W monitoringu określono dla wskaźników wartość bazową jako średnią z lat 2015-2017, wartość docelową do roku 2020 oraz do roku 2030.

Na koniec 2020 r. Spółka osiągnęła sześć z siedmiu wskaźników docelowych, dla których ustalono w PRI z 2018 r. wartości docelowe. Nie osiągnięto poziomu inwestycji z udziałem B+R (12,1% wszystkich inwestycji zamiast planowanych 45,0%). Spółka poprzez działania Zespołu ds. Szkolnictwa Zawodowego (dalej ZSZ) zainicjowała udział i jest aktywnie zaangażowana w realizację oświatowo-edukacyjnych projektów podnoszących kwalifikacje zawodowe i umiejętności dzieci, młodzieży i osób dorosłych współfinansowanych ze środków UE lub prywatnych.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które nie miały jednak istotnego wpływu na kontrolowaną działalność:

- Spółka sporządziła ostateczną wersję PRI w 2018 r. z dwumiesięcznym opóźnieniem,
- Analiza dokumentów z przeprowadzonej w dniu 8 lutego 2018 r. kontroli dotyczącej wykonania warunków poniesienia nakładów inwestycyjnych w wysokości 414 037,4 tys. zł oraz terminu przez beneficjenta w związku z otrzymanym zezwoleniem wykazała brak zestawienia środków trwałych w dokumentacji kontrolnej.

¹¹ Dz. U z 2020 poz.1752 ze zm., dalej ustawa o wspieraniu nowych inwestycji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹² kontrolowanej działalności

1. Stosowanie przez zarządzającego mechanizmów wspierania inwestycji

Opis stanu faktycznego

Na podstawie art. 9 ust. 4 *ustawy o wspieraniu nowych inwestycji w związku z rozporządzeniem Ministra Przedsiębiorczości i Technologii*¹³ z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia obszarów i przypisania ich zarządzającym¹⁴, Spółka jako zarządzający Obszarem miała obowiązek sporządzić PRI w terminie 60 dni (licząc od dnia 5 września 2018 r.) i przekazać do zatwierdzenia ministrowi właściwemu ds. gospodarki. Prace nad Planem Rozwoju Inwestycji Spółka rozpoczęła już w styczniu 2018 r., czyli jeszcze przed wejściem w życie ustawy o wspieraniu nowych inwestycji. Konsultacje i warsztaty dotyczące PRI trwały przez cały 2018 r., ze względu na konieczność ujednoczenia sposobu prezentacji danych w PRI przez wszystkie spółki zarządzające obszarami. Ostateczną wersję Planu Spółka sporządziła w grudniu 2018 r. Przekazała go do zatwierdzenia MPiT w dniu 3 stycznia 2019 r. Plan został zatwierdzony przez Ministra 23 stycznia 2019 r.

Spółka dokonywała przygotowania i przeglądu Planu z uwzględnieniem obowiązujących przepisów, dokumentów strategicznych oraz planem rozwoju strefy¹⁵ obejmujących województwa: kujawsko-pomorskie i pomorskie. Zaktualizowany PRI został przyjęty i podpisany przez Zarząd Spółki w dniu 22 stycznia 2021 r. W tym dniu Plan został przedłożony do zatwierdzenia Ministrowi Rozwoju, Pracy i Technologii. Plan został zatwierdzony przez Ministra 19 listopada 2021 r.

Celem strategicznym wskazanym w PRI z 2018 r. były działania na rzecz wzrostu inwestycji prywatnych o wysokiej wartości dodanej. Cele szczegółowe to poprawa klimatu inwestycyjnego w Polsce, wspieranie inwestycji zwiększających produktywność i konkurencyjność polskiej gospodarki, ukierunkowanie działań na pobudzenie inwestycji MŚP oraz wspieranie inwestycji przekładających się na zrównoważony terytorialnie rozwój wykorzystujący potencjał regionów i likwidujący bariery w rozwoju na poziomie lokalnym. Powyższe cele korespondowały ze Strategią na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+, Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+, Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, Strategią Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej sp. z o.o. na lata 2022 – 2025 z perspektywą do 2027 r.

Plan zawierał elementy określone w art. 9 ust. 3 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji, tj.: szczegółowe cele, do których osiągnięcia dąży zarządzający obszarem w okresie objętym planem (punkt 3.2. w Planie), usługi świadczone przez zarządzającego obszarem, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 3 (punkt 5 w Planie) oraz zasady ustalania wynagrodzenia za usługi inne niż informacyjne świadczone przez zarządzającego obszarem (punkt 5 w Planie).

¹² Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹³ Dalej MPiT

¹⁴ Dz. U z 2018 r. poz. 1698, dalej Rozporządzenie MPiT

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie ustalenia planu rozwoju Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej z dnia 31 sierpnia 2009 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 2289).

Najważniejsze bariery rozwoju Obszaru wskazane w PRI to: braki w uzbrojeniu technicznym, niedostosowanie kształcenia zawodowego, trudne warunki geologiczne, ceny gruntów inwestycyjnych, decyzje odrodleniowe obowiązujące na terenach miast oraz długie procedury uzyskiwania pozwoleń na budowę w starostwach. Spółka opracowała plany eliminacji tych barier m.in. poprzez współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego (dalej JST), zachęcanie przedsiębiorców do współpracy ze szkołami, opracowanie materiałów informacyjnych dotyczących odrodlenia oraz procedur prawnych. Plan był dostosowany do planu rozwoju strefy i aktualizowany.

Jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki¹⁶ w planie rozwoju strefy celem nadrzędnym Spółki było tworzenie jak najlepszych warunków do realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych oraz zwiększanie stopnia efektywności wykorzystywania potencjału gospodarczego regionów. Obecnie misją Spółki jest tworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju gospodarczego zorientowanego na dojrzałą, innowacyjną gospodarkę rynkową a celem strategicznym działania na rzecz wzrostu inwestycji prywatnych o wysokiej wartości dodanej. PRI ma szerszy charakter niż plan rozwoju strefy i dotyczy instrumentu wsparcia, który nie jest ograniczony czasowo a także obejmuje duży obszar geograficznie.

(akta kontroli CD1 plik 002, 007, 066-079, 217-227, 267, 287-288)

Obszar zarządzany przez Spółkę obejmował na koniec 2021 r. 226 gmin w 37 powiatach i dwóch województwach. Plan uwzględniał także strategię rozwoju Gdańska, Gdyni, Torunia, Bydgoszczy oraz Włocławka. W miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze tj. we Włocławku oraz w Grudziądzu, jeszcze przed wejściem w życie ustawy o wspieraniu nowych inwestycji utworzono Podstrefę Grudziądz oraz Podstrefę Włocławek.

Od 2018 r. po utworzeniu Polskiej Strefy Inwestycja Spółka rozwija swoją działalność zarówno w Grudziądzu jak i Włocławku. W Grudziądzu Spółka wspólnie z Miastem Grudziądz zbudowała drogę do terenów inwestycyjnych dzięki czemu uwolniła do inwestycji kolejne 27 ha będące jej własnością. Spółka na terenie w Grudziądzu (stary obszar PSSE) posiada jeszcze 16 ha, które oferuje do sprzedaży potencjalnym inwestorom. Ponadto na 5 ha nieruchomości Spółka zamierza wybudować farmę fotowoltaiczną, dzięki której będzie mogła dostarczać energię inwestorom działającym w podstrefie. Dodatkowo PSSE nabyła 14 ha nieruchomości położonych w Grudziądzu tuż przy zjeździe z Autostrady A1 Grudziądz. Teren jest doskonale zlokalizowany oraz w pełni uzbrojony. Spółka przewiduje, że będzie oferowany inwestorom do sprzedaży lub Spółka rozpocznie na tych terenach budowę hal przemysłowych na wynajem. Spółka do I kwartału 2023 r. zamierza otworzyć w Grudziądzu kolejne Centrum Programowania Robotów Przemysłowych – analogiczne do utworzonego już centrum w Gdańsku.

Spółka we Włocławku planuje utworzenie do I kwartału 2023 r. Centrum Programowania Robotów Przemysłowych. Obecnie trwają prace nad znalezieniem optymalnej lokalizacji dla CPRP. Spółka od 2018 r. posiada również zamiejscowe biuro we Włocławku oraz pracownika dedykowanego dla miasta Włocławka i sąsiadującym powiatom.

Jednym z celów szczegółowych opisanych w PRI jest wspieranie inwestycji przekładających się na zrównoważony terytorialnie rozwój wykorzystujący potencjał regionów i likwidujący bariery w rozwoju na poziomie lokalnym. Do 1 kwietnia 2022 r. z wszystkich 37 powiatów, objętych obszarem działania Spółka wydała decyzje dotyczące przedsiębiorców w 35 powiatach.

¹⁶ Pismo PSSE Nr DOP.070.1.2.2022.MS, KP.1644.22 z dnia 27 maja 2022 r.

10 czerwca 2019 r. została powołana Rada Rozwoju Obszaru Gospodarczego (dalej: RROG lub rada). Skład rady został ustalony zgodnie z art. 11 ust. 2-4 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji. Znaleźli się w niej przedstawiciele przedsiębiorców (dużych i z sektora MŚP), jednostek samorządu terytorialnego znajdujących się w granicach obszaru (województw, powiatów i gmin) oraz przedstawiciele wojewódzkich rad dialogu społecznego. Dokonując wyboru członków rady zachowano równowagę między grupami podmiotów, które są reprezentowane w radzie. Organizacja i tryb działania RROG określa regulamin uchwalony przez radę na jej pierwszym posiedzeniu. Zgodnie z ustalonymi zasadami, zawartymi w regulaminie, RROG liczy od 50 do 70 członków. W skład Rady wchodzi:

- a) do 29 przedstawicieli mikro, małych, średnich i dużych przedsiębiorców działających na obszarze Zarządzającego na podstawie ważnych zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej lub decyzji o wsparciu,
- b) do 39 przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego znajdujących się w granicach obszaru Zarządzającego, w tym jeden przedstawiciel każdego województwa znajdującego się w granicach obszaru,
- c) do 2 przedstawicieli wojewódzkich rad dialogu społecznego.

W marcu 2018 r. Spółka wystosowała do przedsiębiorców, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego (dalej JST) i wojewódzkich rad dialogu społecznego prośbę o przesyłanie zgłoszeń do Rady do: wszystkich przedsiębiorców działających w ramach PSSE, 37 starostów/prezydentów miast na prawach powiatu znajdujących się w obszarze PSSE, marszałków województw oraz wojewódzkich rad dialogi społecznego. Rada pełni funkcję opiniodawczo-doradczą dla PSSE.

W ramach RROG powołano zespoły zadaniowe. Ich obszary tematyczne to: gospodarka morska i żegluga śródlądowa, infrastruktura, w tym infrastruktura energetyczna, promocja gospodarcza (budowanie oferty) oraz rynek pracy i edukacja. Na czas pandemii COVID-19 RROG była zmuszona do rezygnacji z organizacji stacjonarnych posiedzeń oraz spotkań członków zespołów zadaniowych, w ich miejsce organizowano spotkania zdalne, co utrudniło sprawne funkcjonowanie Rady. Odbyły się 4 stacjonarne posiedzenia członków Rady oraz cztery spotkania zdalne członków Rady. Miało miejsce również jedno stacjonarne spotkanie zespołów zadaniowych oraz jedno spotkanie zdalne tych zespołów.

Jak poinformował Zarząd Spółki¹⁷ na każdym spotkaniu zespołów zadaniowych prezentowane były wnioski wraz z rekomendacjami dla Zarządzającego obszarem. Szczegóły zawierają protokoły z posiedzeń Rady (Protokół nr 1/2019, Protokół nr 2/2019, Protokół nr 3/2019, Protokół nr 1/2021). M.in. w wyniku rekomendacji zespołu Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, PSSE wsparła 21 stycznia 2020 r. inicjatywę Portu Intermodalnego w Solcu Kujawskim. PSSE konsultowała również z członkami RROG uwagi i propozycje do projektu Przygotowania terenów inwestycyjnych w Polsce, wskazany w ramach komponentu A Odporność i konkurencyjność gospodarki w Krajowym Planie Odbudowy.

Skład Rady powołanej 10 czerwca 2019 r. liczył 62 członków. Do RROG zostały przyjęte wszystkie zgłoszone podmioty z obszaru PSSE, tj. 21 przedstawicieli przedsiębiorców, 39 przedstawicieli JST, 2 przedstawicieli rad dialogu społecznego. Każda z grup

¹⁷ Jw.

wytypowała swoich reprezentantów, przesyłając zgłoszenie na formularzu utworzonym przez Spółkę.

(akta kontroli str. 34-55, CD1 plik 002, 007)

W latach 2016-2018 Spółka wydała dla przedsiębiorców 69 zezwoleń (w tym 17 w 2018 r.) na prowadzenie działalności gospodarczej uprawniającej do korzystania z pomocy publicznej na terenie strefy. W latach 2018-2021 Spółka wydała dla przedsiębiorców 187 decyzji o wsparciu inwestycji (w tym 8 w 2018 r.) na obszarze województw pomorskiego i kujawsko-pomorskiego.

W woj. pomorskim 30 czerwca 2022 r. najwięcej aktywnych zezwoleń i decyzji o wsparciu (po 18) było w mieście Gdańsku, gdzie stopa bezrobocia na 31 grudnia 2021 r. wynosiła 3,7%. W powiecie nowodworskim, gdzie stopa bezrobocia była najwyższa w województwie pomorskim (14,1%), nie było aktywnych zezwoleń ani decyzji o wsparciu. W woj. kujawsko-pomorskim 30 czerwca 2022 r. najwięcej aktywnych zezwoleń (11) było w powiecie toruńskim (stopa bezrobocia 10,3%), a decyzji o wsparciu (po 13) w powiecie toruńskim i inowrocławskim (12,3%) oraz mieście Toruniu (4,4%). Ani jednego aktywnego zezwolenia nie było w powiatach: tucholskim (9,8%), sępolińskim (10,7%), grudziądzkim (12,3%), chełmińskim (12,3%), wąbrzeskim (11,9%), brodnickim (7,5%), aleksandrowskim (13,6%), mogileńskim (10,1%), radziejowskim (14,9%) i włocławskim (13,8%). Żadnej aktywnej decyzji o wsparciu nie było w powiecie chełmińskim, gdzie stopa bezrobocia wynosiła 12,3%. W powiecie aleksandrowskim, radziejowskim, włocławskim i grudziądzkim wydano w latach 2019-2021 odpowiednio: 2, 2, 10 i 2 decyzje o wsparciu.

(akta kontroli CD1 plik 012-013)

Wartość nakładów inwestycyjnych deklarowanych przez przedsiębiorców w 2017 r. z tytułu zezwoleń wyniosła 2 086 561,0 tys. zł, w 2018 r. z tytułu zezwoleń wyniosła 272 951,0 tys. zł a z tytułu decyzji o wsparciu 258 310,4 tys. zł (łącznie 531 261,4 tys. zł), w 2019 r. 1 391 657,3 tys. zł, w 2020 r. 1 655 287,2 tys. zł i w 2021 r. 2 963 864 7 tys. zł (wszystkie deklarowane nakłady z tytułu decyzji o wsparciu).

Liczba nowych miejsc pracy zadeklarowanych przez przedsiębiorców na podstawie zezwoleń w 2017 r. wyniosła 732, w 2018 r. wyniosła 651, a na podstawie decyzji o wsparciu 113 (łącznie 764), w 2019 r. 353, w 2020 r. 710 i w 2021 r. 633 (wszystkie na podstawie decyzji o wsparciu).

Spółka działając jako Zarządzający PSSE wydawała decyzje o wsparciu na podstawie rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 29 sierpnia 2018 r.¹⁸ w sprawie powierzenia zarządzającemu PSSE wydawania decyzji o wsparciu oraz wykonywania kontroli realizacji decyzji o wsparciu.

W latach 2018-2021 Spółka przeprowadziła 289 kontroli realizacji warunków określonych w zezwoleniu. W 36 przypadkach wydano opinie negatywne a w pięciu opinie pozytywno/negatywne (gdy jeden lub kilka warunków nie zostało spełnione: termin zakończenia inwestycji, poniesienie nakładów, zatrudnienia lub jego utrzymania). W latach 2019-2021 PSEE przeprowadziło 27 kontroli realizacji warunków określonych w decyzjach o wsparciu. W dwóch przypadkach wydano opinie negatywne a w czterech opinie pozytywno/negatywne.

Kontrola celowa dotycząca 10 wydanych decyzji o wsparciu z lat 2018-2021 wykazała, że wydanie tych decyzji zostało poprzedzone złożeniem wniosku spełniającego

¹⁸ Dz.U.2018. poz. 1701

określone we właściwych przepisach kryteria formalne. Decyzje objęte kontrolą zostały wydane na okres 12 lat.

Skontrolowane decyzje o wsparciu spełniały odpowiednie kryteria jakościowe i ilościowe. Decyzje te zostały wydane na działalność, która nie jest wyłączona ze wsparcia na podstawie §2 rozporządzenia RM z 28 sierpnia 2018 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji¹⁹ oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu²⁰.

(akta kontroli CD1 plik 014, 145-216)

W Regulaminie Strefy z 14 maja 2010 r. (o którym mowa w art. 10 Ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych²¹) Spółka nie wskazała zasad dotyczących określania wysokości stawek za udostępniane mienie, gdyż nie była do tego zobowiązana. W rozdziale V ww. Regulaminu jest mowa o kosztach związanych z administrowaniem Strefą i utrzymaniem jej infrastruktury. Koszty określone były w odrębnych umowach za administrowanie strefą. Po wejściu w życie ustawy o wspieraniu nowych inwestycji Spółka przed wydzierżawieniem swojego mienia (np. budynku administracyjno-biurowego lub nieruchomości) wykonywała operat szacunkowy. Udostępnienie następowało za cenę nie niższą niż wynikająca z operatu. Stawki komercyjne były ustalane w latach 2018-2021. W roku 2018 stawki nie uległy zmianom i są tożsame z wynikającymi z 2017 r. Wysokość stawek w roku 2019 r. oraz 2021 r. została ustalona na podstawie zlecenia analizy porównawczej przez zewnętrznego podmiot.

Spółka podjęła następujące działania związane z wnioskami pokontrolnymi po kontroli działalności specjalnych stref ekonomicznych²². W zakresie Wniosku nr 1: *Uwzględnienie w planach operacyjnych działań służących pełnemu zagospodarowaniu na rzecz przedsiębiorców terenów Strefy, zgodnie z celami jej ustanowienia* Spółka sprzedała połowę Podstrefy Człuchów oraz zrealizowała wraz z Miastem Grudziądz drogę dojazdową do nieruchomości PSSE.

W zakresie Wniosku nr 2: *Weryfikacja prawidłowości obliczenia podatki dochodowego od osób prawnych w związku z korzystaniem z ulgi dotyczącej nakładów na rozwój SSE i skorygowanie deklaracji poprzez złożenie korygującej deklaracji na podstawie art. 81 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa* Spółka dokonała analizy wcześniejszego sposobu ustalania dochodu podatkowego i wyłączyła z kosztów uzyskania przychodów odpisy amortyzacyjne od środków trwałych, których wartość została uwzględniona w dochodzie zwolnionym jako wydatek na rozwój strefy. W wyniku analizy dokonano korekty zeznań podatkowych CIT-8 za lata 2013-2017.

W zakresie Wniosku nr 3: *Doprowadzenie do zgodności postanowień umownych dotyczących opłat za administrowanie Strefą ponoszonych przez przedsiębiorców z przepisami Regulaminu PSSE* Spółka podtrzymała swoje stanowisko przedstawione w piśmie do NIK z dnia 15 marca 2019 r. o nr DOP/PB/590/2019. W ocenie Spółki nie ma podstaw do proponowania przedsiębiorcom aneksów do zawartych już umów o administrowanie Strefą. Takie działania mogłyby wpłynąć na wnioski przedsiębiorców o obniżenie

¹⁹ Dz. U. z 2018 r. poz. 1713 ze zm.

²⁰ Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014 r., str. 1.

²¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1670 t.j., dalej Ustawa o SSE

²² Wystąpienie pokontrolne z dnia 26 lipca 2019 r. (pismo znak KGP.410.004.06.2018).

wysokości opłaty administracyjnej i mieć negatywny wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową Spółki.

W zakresie Wniosku nr 4: *Niezwłoczne opracowanie planu działań naprawczych w Projekcie „Komerccjalizacja Frontu Wyspy Ostrów”, włącznie z opracowaniem zaktualizowanego Biznesplanu Projektu oraz Testu Prywatnego Inwestora oraz przedstawienie do interesariuszom Projektu Spółka wdrożyła działania naprawcze dla Projektu „Komerccjalizacja Frontu Wyspy Ostrów”, kompletując zespół ekspertów, identyfikując priorytetowe inwestycje oraz prowadząc rozmowy z potencjalnymi inwestorami w celu komercjalizacji tego terenu.*

W PRI określono, jakie kategorie usług będą świadczone przez spółkę nieodpłatnie lub odpłatnie. Spółka monitorowała i analizowała zakres i formy udzielanych informacji w celu usprawnienia przekazu, wyboru optymalnych kanałów informacyjnych oraz analizy ich skuteczności. Ocena najbardziej efektywnych form udzielania informacji dotyczącej Polskiej Strefy Inwestycji, była dokonywana na podstawie rzeczywistego wpływu na przyciągnięcie inwestorów, co było weryfikowane m.in. na podstawie danych dotyczących źródła informacji o PSSE wypełnianych przez przedsiębiorców w Zgłoszeniu Inwestora przy ubieganiu się o decyzję o wsparciu. Jak wyjaśnił Zarząd Spółki²³ ocena najbardziej efektywnych form udzielania informacji dotyczącej Polskiej Strefy Inwestycji, była dokonywana na podstawie rzeczywistego wpływu na przyciągnięcie inwestorów. Było to weryfikowane m.in. na podstawie danych dotyczących źródła informacji o PSSE wypełnianych przez przedsiębiorców w Zgłoszeniu Inwestora przy ubieganiu się o decyzję o wsparciu.

Spółka zorganizowała m.in.:

- projekt Strefa w każdej Gminie – inicjatywa, którą Spółka rozpoczęła w 2018 roku i kontynuuje do dzisiaj. Obejmuje on indywidualne spotkania z przedstawicielami gmin znajdujących się na zarządzanym obszarze, a następnie organizację spotkań informacyjnych dla przedsiębiorców działających w każdej gminie,
- promocja Polskiej Strefy Inwestycji na targach, konferencjach branżowych, wydarzeniach instytucji otoczenia biznesu,
- projekt Strefa w Banku, obejmujący kontakt z bankami, instytucjami finansowymi i organizacjami HR, w celu nawiązania współpracy w zakresie wspólnego wspierania przedsiębiorców i informowania ich o możliwości uzyskania decyzji o wsparciu,
- kampanie promocyjne i publikacje.

Spółka rozpoczęła w 2021 r. organizację wydarzeń informacyjnych skierowanych do poszczególnych branż, zaczynając od branży IT. Poza organizacją wydarzeń i udziałem w konferencjach regionalnych, PSSE współpracowała m.in. z Polskim Forum Technologii Morskich, Bałtyckim Klastrem Morskim i Kosmicznym, jak również uczestniczyła w funkcjonowaniu Inteligentnych Specjalizacji Pomorza.

Jak wyjaśnił Zarząd Spółki²⁴ PSSE nie ukierunkowywała działalności informacyjnej na docieranie do przedsiębiorców realizujących inwestycje B+R. Spółka starała się dotrzeć do wszystkich przedsiębiorców, którzy działają w różnych branżach, nie tylko w zakresie prac badawczo-rozwojowych. Pierwotnie (tj. do 30 grudnia 2021 r.) w przypadku prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej lub wykonywania działalności w sektorze badań naukowych i prac rozwojowych przedsiębiorcy mogli obniżyć o 95% koszty kwalifikowane inwestycji w celu spełnienia kryteriów ilościowych, jednakże w wyniku ostatniej nowelizacji przepisów nie ma już takiej możliwości. PSSE każdorazowo

²³ Pismo PSSE Nr DOP.070.1.2.2022.MS, KP.1644.22 z dnia 27 maja 2022 r.

²⁴ Jw.

indywidualnie rozmawiała z inwestorami na temat prowadzenia prac badawczo-rozwojowych, gdyż prowadzenie takiej działalności mogło zapewnić jeden punkt do kryteriów ilościowych. Od połowy 2021 r. Spółka rozpoczęła również spotkania dla inwestorów z poszczególnych branż, w tym sektora nowoczesnych usług dla biznesu, jednakże obecnie nie planuje dodatkowych działań dla sektora B+R. Ogółem odbyły się trzy takie spotkania. Instrumentem wsparcia dla przedsiębiorców realizujących inwestycje B+R jest ulga badawczo-rozwojowa.

(akta kontroli str. 34-38, CD1 plik 002, 008, 228-237)

W 2018 r. na reklamę Spółka wydała 204,0 tys. zł netto, na reprezentację 216,7 tys. zł, na monitoring mediów 12,3 tys. zł. W 2019 r. odpowiednio 520,4 tys. zł, 182,4 tys. zł i 14,4 tys. zł. W 2020 r. odpowiednio 285,2 tys. zł, 112,2 tys. zł i 12,9 tys. zł. W 2021 r. odpowiednio 287,3 tys. zł, 290,5 tys. zł i 16,1 tys. zł. Działania promocyjne w postaci wydatków na reklamę, reprezentację oraz monitoring mediów wynikały z wewnętrznych dokumentów w postaci regulaminów, strategii i planów. Opracowania zawierały kluczowe z punktu widzenia działalności Spółki informacje, nt. identyfikacji wizualnej, promocji obecnych i nowych kompetencji. Dokumenty prezentowały plany działań marketingowych Spółki z uwzględnieniem jej specyfiki jako zarządzającego obszarem zlokalizowanym w województwie pomorskim i kujawsko-pomorskim, jak również kierunki przemian w kontekście unowocześnienia marki. Osiągnięcie wyznaczonych w strategiach celów i zadań zaprocentowało nowym wizerunkiem PSSE (unowocześnienie identyfikacji wizualnej, stron internetowych, wprowadzenie nowych produktów) oraz jej lepszą pozycją wśród spółek zarządzających Polską Strefą Inwestycji.

PSSE, stosownie do art. 7 ust. 2 pkt 4 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji, promowała działalność gospodarczą i nowe inwestycje m.in. poprzez:

- projekt Strefa w każdej Gminie – spotkania z władzami JST gmin znajdującymi się w obszarze oddziaływania PSSE;
- projekt Strefa w każdym Powiecie - podpisywanie porozumień ze starostami, na mocy których pracownicy PSSE szkolą pracowników starostw odpowiedzialnych za wydawanie pozwoleń na budowę w zakresie możliwości uzyskania przez przedsiębiorców decyzji o wsparciu strefowym;
- organizacja spotkań i webinarów dla przedsiębiorców na zarządzanym obszarze;
- spotkania dla przedsiębiorców z instytucjami otoczenia biznesu, bankami oraz instytucjami finansowymi;
- promocję Polskiej Strefy Inwestycji na targach, konferencjach, wydarzeniach branżowych,
- projekt Ambasadora Polskiej Strefy Inwestycji, w ramach którego PSSE wydaje certyfikaty dla przeszkolonych przedstawicieli samorządów oraz przedsiębiorców, aktywnie promujących PSI (ogółem wydano 13 certyfikatów);
- projekt Strefa w Banku, obejmujący kontakt z bankami, instytucjami finansowymi i organizacjami HR, w celu nawiązania współpracy w zakresie wspólnego wspierania przedsiębiorców i informowania ich o możliwości uzyskania decyzji o wsparciu,
- kampanie promocyjne i publikacje (w 2018 r. – 1779, w 2019 r. – 3215, w 2020 r. – 443, w 2021 r. – 2001),
- realizacja i promocja filmów,
- materiały informacyjne dot. Polskiej Strefy Inwestycji oraz oferty PSSE (w 2018 r. – 1550 szt. folderów, w 2019 r. – 3450 szt., w 2020 r. – 600 szt., w 2021 r. – 3400 szt.),
- współorganizacja ogólnopolskiej kampanii promocyjnej Polska Strefa Inwestycji (była to jedna, ogólnopolska kampania, której głównym celem była promocja PSI w środowisku przedsiębiorców oraz zaprezentowanie narzędzi służących wspieraniu inwestycji).

Liczba publikacji na temat PSSE w 2018 r. wyniosła 2943, w 2019 r. – 4838, w 2020 r. – 2649 a w 2021 r. – 2750. Informacje pojawiały się w Internecie (m.in. biznes.pap.pl, strefainwestorow.pl, bankier.pl), prasie (m.in. Dziennik Bałtycki, Głos Koszaliński, Kapitał Polski, Express Biznesu, Dziennik Pomorza, Dziennik Gazeta Prawna, Rzeczpospolita, Forbes), radiu (m.in. Polskie Radio Gdańsk, Radio Fama Słupsk, Radio HIT, Radio Zet), social mediach (m.in. facebook.com, opinie.gowork.pl, linkedin.com) oraz telewizji (m.in. TVP2, TVP3, TVPinfo, TV Toruń). Głównym tematem poruszonym w ww. mediach były informacje o PSSE oraz branżach działających na Pomorzu. Profil mediów: ogólnoinformacyjny, ekonomiczny i branżowy. Łączny ekwiwalent reklamowy w 2019 r. wyniósł 11 700,6 tys. zł, w 2019 r. – 7357,5 tys. zł, w 2020 r. - 6598,3 tys. zł i w 2021 r. – 7691,6 tys. zł.

Z analizy statystyki profilu na portalu społecznościowym Facebook.com dokonanym przez Spółkę w latach 2018-2021 wynika, że PSSE aktywnie uczestniczyła w mediach społecznościowych pod kątem konwersacji z użytkownikami (komentarze, udostępnienia postów). W 2018 r. każdy post średnio docierał do 369 osób, w 2019 do 510 osób, w 2020 r. do 983 i w 2021 r. do 1605 osób.

W latach 2018-2021 Spółka realizowała działania informacyjne określone w art. 7 ust. 2 pkt 3 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji polegające na świadczeniu nieodpłatnych usług na rzecz przedsiębiorców ubiegających się o wsparcie oraz korzystających ze wsparcia a także innych usług wskazanych w planie rozwoju inwestycji takich jak:

- a) prezentacja kompleksowej oferty nieruchomości inwestycyjnych w ramach obszaru oraz planów ich uzbierania;
- b) wskazanie oferty dostępnych instrumentów wsparcia inwestorów;
- c) kompleksowe wsparcie informacyjne przedsiębiorców podczas procesu aplikacyjnego o decyzję o wsparciu;
- d) wsparcie informacyjne w zakresie należytej realizacji warunków decyzji o wsparciu;
- e) przygotowywanie informacji niezbędnych do podjęcia decyzji inwestycyjnej, w szczególności na potencjału społeczno-gospodarczego obszaru;
- f) wsparcie przedsiębiorców w kontaktach z organami administracji rządowej i samorządowej;
- g) doradztwo w zakresie możliwości skorzystania ze wsparcia w ramach Rządowych instrumentów łagodzących skutki COVID.

Działania powyższe były wykonywane przez Spółkę przy użyciu zasobów własnych tj. przede wszystkim pracowników Działu Inwestycji Strefowych, którzy w ramach trzech zespołów (Zespół Pozyskiwania Inwestorów, Zespół Obsługi Inwestorów oraz Manager ds. Klientów Kluczowych) wykonują powyższe działania przy wsparciu Działu Obsługi Technicznej. Koszty działań informacyjnych (nie dotyczy to działań promocyjnych, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 4 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji) to przede wszystkim koszty pracownicze, delegacji, reprezentacji oraz szkoleń pracowników w zakresie pozyskiwania niezbędnej wiedzy. Spółka nie dokonywała w tym zakresie analiz zewnętrznych poza coroczną oceną pracowniczą oraz wskaźnikami efektywności pracy każdego pracownika wprowadzonymi przez Zarząd Spółki w roku 2019. Na podstawie corocznej oceny pracowniczej i wskaźników efektywności pracy poszczególnych pracowników Działu Inwestycji Strefowych ustalane są wskaźniki efektywności pracy każdego pracownika na kolejny rok. W zależności od długości zatrudnienia, doświadczenia, aktywności i wymaganego rozwoju od danego pracownika wyznacza się obszary oczekiwane do wykonania i osiągnięcia w bieżącym roku (włączając w to awanse, obszary do rozwoju na bieżący rok lub obniżenie corocznej oceny pracowniczej).

Ewaluacji podlegały jedynie działania promocyjne Spółki, tj. przede wszystkim działania związane z pozyskiwaniem inwestorów. Każdorazowo w zgłoszeniu inwestora przedsiębiorca określa sposób w jaki pozyskał informację na temat Spółki oraz jej oferty. Tym samym Spółka miała możliwość analizy, który z kanałów dotarcia do przedsiębiorcy jest najbardziej aktywny. Dane dotyczące źródła informacji o ofercie PSSE były przedmiotem analiz, według których: "Firmy konsultingowe; biura rachunkowe; banki (np. BGK)", "Jednostki samorządu terytorialnego" oraz "Kontakt bezpośredni ze strony PSSE" odpowiadały za większość wydanych Decyzji o Wsparciu". Ww. dane były wewnętrznie analizowane na bieżąco przez Dział Inwestycji Strefowych i działania pracowników są dostosowywane do pozyskanych informacji. PSSE sp. z o.o. nie tworzyła w tym zakresie dodatkowej dokumentacji. Zdaniem Zarządu PSSE²⁵ nie ma potrzeby przeprowadzania zewnętrznych audytów w zakresie skuteczności pozyskiwania inwestycji na podstawie decyzji o wsparciu, gdyż Spółka jest w tym względzie jednym z liderów wśród pozostałych zarządzających Polską Strefą Inwestycji. W latach 2019 – 2021 Spółka mieściła się w pierwszej trójce Stref, które wydały najwięcej decyzji o wsparciu (3 miejsce 2019, 2 miejsce 2020, 2 miejsce 2021).

Wyniki działalności PSSE podlegały ewaluacji w PRI. Spółka nie zlecała audytów zewnętrznych skuteczności działań promocyjnych. Zespół Marketingu, każdego roku, przeprowadzał wewnętrzny audyt opierając się na analizach strony internetowej, statystykach profili mediów społecznościowych oraz analizach statystyk monitoringu mediów.

Spółka w ramach działań promujących szkolnictwo branżowe wśród młodzieży, przy współpracy z Polska Press oraz z inwestorami PSSE, w roku 2021 rozpoczęła produkcję cyklu „Chcę tu pracować”. Projekt, to cykl odcinków wideo dla firm działających na terenie obu województw. W odcinkach przybliżany jest profil danego zawodu w danej firmie, praca pokazana jest „od zplecza”, a także przedstawiana jest specyfika stanowiska pracy, średnie zarobki oraz wykształcenie, jakie kandydat na dane stanowisko powinien posiadać. W roku 2021 zrealizowanych zostało 7 odcinków – 5 w województwie pomorskim i 2 w kujawsko-pomorskim (kolejne odcinki ukazują się w roku bieżącym).

Spółka powołała w 2019 r. ośrodek edukacyjny o nazwie Centrum Programowania Robotów Przemysłowych (CPRP) na Wyspie Ostrów w Gdańsku. Ideą CPRP jest stworzenie miejsca, stanowiącego edukacyjnego, innowacyjnego wsparcie dla przemysłu 4.0, gdzie uczniowie zdobędą praktyczne umiejętności obsługi robotów przemysłowych i innych nowoczesnych technologii. Centrum powstało we współpracy z Instytutem Maszyn Przepływowych Polskiej Akademii Nauk (IMP PAN), który udostępnił dwa roboty przemysłowe: Fanuc M-20iA oraz ABB IRB120. Od czerwca 2021 r. CPRP znajduje się w Gdańskim Parku Naukowo-Technologicznym. W tych zajęciach uczestniczyło 295 uczniów i 12 nauczycieli.

W 2021 r. PSSE rozpoczęło działania zmierzające do otworzenia Filii CPRP we Włocławku i w Grudziądzu w celu uzupełnienia regionalnej oferty oświatowo-edukacyjnej. Do realizacji zadania we Włocławku zakupione zostały ze środków Spółki komputery do szkoleń oraz dwa zrobotyzowane stanowiska edukacyjne firmy Fanuc i KUKA

Spółka poprzez działania Zespołu ds. Szkolnictwa Zawodowego (ZSZ) zainicjowała udział i jest zaangażowana w realizację oświatowo-edukacyjnych projektów

²⁵ Pismo PSSE Nr DOP.070.1.2.2022.MS, KP.1644.22 z dnia 27 maja 2022 r.

podnoszących kwalifikacje zawodowe i umiejętności dzieci, młodzieży i osób dorosłych współfinansowanych ze środków UE lub prywatnych. Były to m.in.:

1. W okresie od 1 czerwca 2017 r. do 29 lutego 2020 r. ZSZ był zaangażowany w realizację projektu pod nazwą „Kwalifikacje dla Pomorzan”. Projekt przeprowadzany był w ramach Osi Priorytetowej 5. Zatrudnienie, Działania 5.5 Kształcenie ustawiczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 -2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Głównym celem projektu było stworzenie oferty edukacyjnej służącej poprawie sytuacji na rynku pracy 438 osób (129K, 309M) pracowników MMŚP i podmiotów ekonomii społecznej (PES), w wieku aktywności zawodowej z woj. Pomorskiego. Łączny budżet PSSE projektu wyniósł 373,7 tys. zł. Przeszkolona została zakładana liczba uczestników, tj. 117 osób.

2. W okresie od 1 czerwca 2020 r. do 30 czerwca 2023 r. ZSZ realizuje projekt pod nazwą „Kompetencje Przemysłu Przyszłości” przeprowadzany w ramach Osi Priorytetowej 5. Zatrudnienie, Działania 5.5 Kształcenie ustawiczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 -2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Głównym celem projektu jest poprawa sytuacji na rynku pracy 306 osób pracowników MŚP i podmiotów ekonomii społecznej (PES), w wieku aktywności zawodowej z woj. Pomorskiego

3. W latach 2018-2019 ZSZ był zaangażowany w realizację doradztwa biznesowego dla podmiotów ekonomii społecznej biorących udział w projekcie projekt „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Dobra Robota na subregion metropolitalny” RPPM.06.03.01-22-0001/16 w ramach Osi priorytetowej 06. Integracja, Działania 06.03. Ekonomia społeczna, Poddziałania 06.03.01 Podmioty ekonomii społecznej – mechanizm ZIT, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

4. Od 1 marca 2022 r. do 31 sierpnia 2027 r. jest realizowany Projekt o nazwie „VKR 37578 - Industrial Robots Programming Centre - education for Industry 4.0” współfinansowany przez Spółkę oraz przez Fundację Velux. Założeniem projektu jest wyposażenie i rozwój Centrum Programowania Robotów Przemysłowych w Gdańsku.

5. Zespół ds. Szkolnictwa Zawodowego w kontrolowanym okresie realizował następujące autorskie projekty oświatowo – edukacyjne:

1) Bałtycki Port Młodzieżowych Kompetencji to autorski projekt ZSZ realizowany wraz z firmą Global Maritime od września 2020 r. do listopada 2021 r. przygotowany w odpowiedzi na rosnące potrzeby rynku pracy. Projekt był skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych i studentów wyższych uczelni z województwa pomorskiego i kujawsko-pomorskiego, którzy chcieli się zapoznać ze specyfiką pracy w firmie projektowej realizującej przedsięwzięcia w obszarze gospodarki morskiej i off-shore.

2) Międzyuczelniana Akademia Kompetencji – projekt skierowany do studentów pomorskich uczelni, z którymi PSSE podpisała porozumienie o współpracy: WSB Gdańsk, SSW, PG, UG, realizowany w roku akademickim 2021/2022. Jest to 6 edycji 90-minutowych warsztatów on-line poruszających w zagadnienia kompetencji dla rynku pracy oraz kompetencji w specjalistycznym środowisku pracy.

3) „Chcę tu pracować” to projekt, mający na celu promocję szkolnictwa branżowego wśród młodzieży, realizowany we współpracy ZSZ z Działem Marketingu PSSE przy współpracy z Polska Press oraz z inwestorami PSSE. To cykl odcinków wideo

nagranych w firmach działających na terenie województwa pomorskiego i kujawsko-pomorskiego i prezentujących pracę w różnych zawodach, charakterystycznych dla firm.

PSSE pełni rolę aktywnego członka w Pomorskim Kłastrze ICT Interizon, Polskim Kłastrze Morskim i Kosmicznym. Członkami Założycielami Klastra są: PSSE, Politechnika Gdańska, Uniwersytet Kłajpeda (Litwa), Uniwersytet Linneusza (Szwecja), IUC Syd (Szwecja), Administracja Urzędu Miasta Połagi (Litwa). W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 1 kwietnia 2022 r. PSSE zorganizowała w partnerstwie z Kłastrem ICT Interizon 22 wydarzenia mające na celu polepszania współpracy między przedsiębiorcami lub/i lokalną społecznością, pobudzenie współpracy nauki z biznesem oraz budowanie i sieciowanie społeczności naukowej, badawczej i przedsiębiorczości.

W odpowiedzi na potrzeby rynku pracy ZSZ zaangażował się w przygotowanie opisu kwalifikacji rynkowej pn.: obsługa i utrzymanie ruchu stanowisk zrobotyzowanych, która ma otrzymać poziom 3 w Polskiej Ramie Kwalifikacji. W I kwartale 2021 r. uczestniczono w 5 spotkaniach roboczych dotyczących utworzenia kwalifikacji rynkowej "Obsługa i utrzymanie ruchu stanowisk zrobotyzowanych". 16 marca 2021 r. został złożony wniosek o utworzenie kwalifikacji oraz wniosek PSSE o uzyskanie statutu Instytucji Certyfikującej dla ww. kwalifikacji.

Zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne został przygotowany wspólnie z Instytutem Badań Edukacyjnych oraz firmami Jabil i Flint Systems. Aktualnie trwa proces wpisania kwalifikacji do Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Spółka utworzyła Transgraniczny Klaster Zielonych Technologii (Cross-border Green Technologies Cluster). Klaster został utworzony na mocy Umowy o współpracy, która została podpisana 1 czerwca 2021 r. wraz z przedstawicielami Instytucji Otoczenia Biznesu, uczelniami i reprezentantem władz lokalnych z Polski, Szwecji i Litwy. Celem Klastra jest stworzenie transgranicznej sieci współpracy w obszarze zielonych technologii umożliwiającej efektywne połączenie i wykorzystanie potencjału uczelni wyższych, instytucji otoczenia biznesu, przedsiębiorstw, jednostek naukowo-badawczych, instytucji publicznych, władz lokalnych i regionalnych, stowarzyszeń oraz innych instytucji i podmiotów działających w tym obszarze.

Głównym celem Klastra jest połączenie i wykorzystanie potencjału uczelni wyższych, instytucji otoczenia biznesu, przedsiębiorstw, jednostek naukowo-badawczych, instytucji publicznych, władz lokalnych i regionalnych, stowarzyszeń oraz innych instytucji i podmiotów działających w tym obszarze. Współpraca obejmuje realizację w ramach działalności Klastra następujących działań:

- promowanie idei Klastra oraz Obszaru Południowego Bałtyku jako miejsca rozwijania umiejętności i realizacji inicjatyw i projektów z branży zielonych technologii, w szczególności dotyczących proaktywnych prewencyjnych zielonych technologii podczas spotkań z ww. grupami;
- inicjowanie i koordynowanie działań na rzecz rozwoju sieci współpracy i partnerstwa w celu transferu wiedzy oraz wspólnego aplikowania o unijne środki na realizację projektów wpisujących się w działalność Klastra;
- inicjowanie i rozwijanie kontaktów oraz nawiązywanie współpracy z instytucjami i podmiotami spoza Klastra w celu zapewnienia Partnerom Klastra dostępu do

organizowanych przedsięwzięć branżowych (warsztaty, konferencje, wizyty studyjne) oraz możliwości sieciowania.

W okresie między 1 stycznia 2018 r. a 1 kwietnia 2022 r. zorganizowano lub współorganizowano wydarzenia mające na celu polepszania współpracy między przedsiębiorcami lub/i lokalną społecznością. Do najważniejszych działań należały m.in.:

- w 2018 r. I Forum Bezpieczeństwa Przemysłu Morskiego, w którym uczestniczyło 128 osób z sektora morskiego, ubezpieczeniowego, transportowego oraz inwestorzy PSSE,
- w 2019 r. podpisanie II Porozumień na Rzecz Inteligentnych Specjalizacji Pomorza. Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna jest sygnatariuszem wszystkich czterech ISP tj.: ISP 1 - Technologie offshore i portowo-logistyczne, ISP 2 - Technologie interaktywne w środowisku nasyconym informacyjnie, ISP 3 - Technologie efektywne w produkcji, przesył, dystrybucji i zużyciu energii i paliw oraz w budownictwie, ISP 4 - Technologie medyczne w zakresie chorób cywilizacyjnych i okresu starzenia,
- w 2020 r. AI Games – Hackathon AI – współpraca ze Stowarzyszeniem Robotyków Skalp przy organizacji hackathonu podczas którego specjaliści w zakresie sztucznej inteligencji zmagali się z postawionymi przed nimi wyzwaniami,
- w 2021 r. Global Game Jam – maraton programistycznego, organizowanego w ramach cyklicznej międzynarodowej imprezy zrzeszającej twórców gier. Współpraca GPN-T w ramach partnerstwa z Fundacją edukacyjną CODE:ME,
- w 2022 r. Kombajn Game Jam 2022 – największa na świecie impreza łącząca twórców gier, w jej skład wchodzi lokalne maratony programistyczne, GPN-T – współorganizator wydarzenia.

Spółka samodzielnie realizowała zadania określone w art. 7 ust. 2 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji i nie zlecała innym podmiotom wykonania zadań, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 3, 4, 6, 8 i 9 tej ustawy.

Spółka w okresie od przyjęcia Planu w dniu 18 grudnia 2018 do 1 kwietnia 2022 r. świadczyła na rzecz przedsiębiorców poniższe usługi:

- 1) Możliwość korzystania z infrastruktury technicznej i drogowej w obszarze, której dysponentem/właścicielem jest Zarządzający obszarem – usług świadczona tylko w przypadku, gdy przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą na terenie, na którym PSSE sp. z o.o. posiada swoją infrastrukturę (część terenów objętych granicami Pomorskiej SSE);
- 2) Doradztwa i promocji w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie Decyzji;
- 3) Zapewnienia możliwości uczestnictwa w szkoleniach organizowanych przez Zarządzającego obszarem, w tym z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie Decyzji;
- 4) Wsparcia i pośrednictwa w kontaktach z instytucjami otoczenia biznesu, szkołami zawodowymi, ośrodkami B+R, przedsiębiorcami, klastrami;
- 5) Wsparcia i pośrednictwa w kontaktach z ośrodkami akademickimi w obszarze rozpoznania dostępności wykwalifikowanej kadry pracowniczej (absolwenci uczelni wyższych);
- 6) Pomocy w kontaktach z naukowymi ośrodkami badawczymi działającymi na terenie obszaru w celu rozpoznania możliwości przeprowadzania badań i analiz;
- 7) Organizowania cyklicznych spotkań z przedstawicielami szkół/uczelni w zakresie dopasowywania oferty kształcenia do potrzeb lokalnych przedsiębiorców;
- 8) Promocji szkolnictwa branżowego poprzez m.in. organizowanie wizyt studyjnych uczniów/studentów u przedsiębiorców działających na terenie obszaru;

- 9) Organizowania/współorganizowania praktyk i staży zawodowych dla uczniów/studentów w firmach z obszaru;
- 10) Udostępniania Przedsiębiorcy portalu Zarządzającego obszarem dla celów informacyjnych;
- 11) Promocji Przedsiębiorcy za pomocą dostępnych kanałów komunikacji;
- 12) Promocji Przedsiębiorcy w publikacjach i materiałach reklamowych oraz podczas organizowanych przez Zarządzającego obszarem eventów;
- 13) Organizacji eventów i spotkań B2B dla przedsiębiorców działających na terenie obszaru;
- 14) Wspierania zagranicznej ekspansji przedsiębiorców działających na terenie obszaru;
- 15) Doradztwa w zakresie dostępnych instrumentów wsparcia ekspansji zagranicznej przedsiębiorców.

(akta kontroli str. 34-55, CD1 plik 002, 007)

W okresie 2018-2021 PSSE systematycznie zwiększała zysk netto. Wyniósł on odpowiednio 1 807,3 tys. zł, 2 144,4 tys. zł, 7 995,6 tys. zł oraz 13 531,2 tys. zł. Wzrost zysku netto w 2021 r. o 748,7% w porównaniu do roku 2018 r. wynikał przede wszystkim z należnej dywidendy od spółki zależnej PSSE Media Operator sp. z o.o.²⁶ za okres od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. w kwocie 8857,7 tys. zł.

Głównym źródłem przychodów Spółki była opłata administracyjna i opłata za usługi inne niż informacyjne. W badanym okresie przychody te wynosiły odpowiednio 20 368,6 tys. zł od 109 kontrahentów (35,1% ogółu przychodów), 21 643,7 tys. zł od 116 kontrahentów (33,8%), 22 007,5 tys. zł od 130 kontrahentów (32,9%) i 22 288,4 tys. zł od 161 kontrahentów (32,8%). Koszty działów Spółki bezpośrednio związane z uzyskaniem ww. przychodów wyniosły odpowiednio 10 629,1 tys. zł, 12 073,4 tys. zł, 12 642,6 tys. zł i 13 189,5 tys. zł.

Różnica związana jest przede wszystkim z metodyką przypisywania kosztów w ramach przyjętej w Spółce struktury organizacyjnej. Wartości kosztów nie obejmują kosztów, jakie są umiejscowione w innych jednostkach organizacyjnych Spółki, a są również bezpośrednio związane z uzyskiwaniem przychodów z tytułu opłaty administracyjnej i opłaty za usługi inne niż informacyjne. Jako przykład wskazać można, że w Spółce istnieje wyodrębniony budżet marketingowy umiejscowiony zgodnie ze strukturą organizacyjną w Dziale Organizacyjno-Prawnym (Zespół Marketingu). Działania promocyjne Spółki również w zakresie promocji PSI znajdują się więc w kosztach tego działu. Innym przykładem jest umiejscowienie finansowania głównych narzędzi pracy pracowników odpowiedzialnych za pozyskiwanie inwestorów i promocję mechanizmu wsparcia w ramach PSI. Koszty związane z zakupem komputerów, koszty telefonów oraz rozmów jak i koszty związane z komunikacją teleinformatyczną (koszty abonamentów, połączeń, Internetu, routerów, tabletek, licencji do aplikacji służących komunikacji takich jak MS Teams, koszty urządzeń peryferyjnych służących do pracy i bieżących zadań) również umiejscowione są w odrębnym budżecie (Budżet IT) w ramach Działu Organizacyjno-Prawnego.

²⁶ PSSE Media Operator sp. z o.o. powstała w czerwcu 2006 roku początkowo pod nazwą Stocznia Holding sp. z o.o. na bazie Wydziału Energetycznego Stoczni Gdańskiej S.A., następnie jako GSG Energetyka sp. z o.o. została zakupiona w 2015 roku przez PSSE, która posiada 100% udziałów. PSSE Media Operator przejęła bardzo wysoko wykwalifikowaną i doświadczoną załogę posiadającą stosowne uprawnienia i kwalifikacje, oraz infrastrukturę techniczną niezbędną do prowadzenia działalności w zakresie sprzedaży i dystrybucji mediów.

Przychody z tytułu czynszu, najmu i dzierżawy wyniosły w latach 2018 – 2021 odpowiednio 17 720,0 tys. zł (51 umów), 19 011,6 tys. zł (66 umów), 19 510,5 tys. zł (62 umowy) i 18 304,4 tys. zł (155 umów, w tym 90 nowych umów parkingowych na łączną kwotę ok. 247,0 tys. zł). Ogółem przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi (przychody ze sprzedaży produktów z wyszczególnieniem opłaty administracyjnej, opłat za usługi inne niż informacyjne, czynszu, najmu, dzierżawy, energii elektrycznej i cieplnej, odprowadzania ścieków, wirtualnego biura, sprzedaży krajowej towarów oraz pozostałych), pozostałe przychody operacyjne i przychody finansowe wyniosły odpowiednio 58 024,8 tys. zł, 64 037,5 tys. zł, 66 951,8 tys. zł i 67 931,0 tys. zł. Koszty ogółem w latach 2018 – 2021 wyniosły odpowiednio: 55 835, tys. zł, 61 282,8 tys. zł, 58 325,0 tys. zł i 54 306,0 tys. zł. Głównymi składnikami kosztów w badanym okresie była amortyzacja, koszty materiałów i energii, usługi obce, podatki i opłaty oraz wynagrodzenia. Wynik finansowy przed opodatkowaniem wyniósł odpowiednio: 2188,9 tys. zł, 2754,7 tys. zł, 8626,8 tys. zł i 13 625,0 tys. zł.

Kontrola celowa 4 umów dotyczących przychodów z tytułu czynszu, najmu i dzierżawy wykazała, że Spółka stosowała stawki za wynajmowane nieruchomości ustalone w oparciu o ceny rynkowe dla danego obszaru działania. Stawki komercyjne były ustalone w latach 2018-2021. W roku 2018 stawki nie uległy zmianom i są tożsame z wynikającymi z 2017 r. Wysokość stawek w roku 2019 r. oraz 2021 r. zostały ustalone na podstawie zlecenia analizy porównawczej przez zewnętrzny podmiot.

Stopień wykorzystania powierzchni biurowych i laboratoryjnych w siedmiu budynkach będących własnością Spółki (trzy w Gdańskim Parku Naukowo-Technologiczny w Gdańsku²⁷ oraz cztery w Bałtyckim Porcie Nowych Technologii w Gdyni²⁸) na 31 grudnia 2021 r. wynosił od 62,51% w biurowcu Akwarium w Gdyni o pow. 6548,60 m² do 100% w budynku A w Gdańsku o pow. 6295,33 m². Przyczyną relatywnie niskiego (62,51%) wykorzystania powierzchni biurowca Akwarium była jego relatywnie trudnodostępna lokalizacja oraz później również sytuacja związana z epidemią COVID-19.

(akta kontroli str. 36, 52-53, CD1 Plik 011)

Kontrola celowa 8 umów dotyczących opłat administracyjnych i opłat za usługi inne niż informacyjne²⁹ obowiązujących w latach 2018 – 2021 wykazała, że Spółka pobierała opłaty zgodnie z ustalonymi przepisami wewnętrznymi określającymi zasady ich naliczania.

Opłaty uiszczane przez przedsiębiorców miały charakter ryczałtu, a zakres usług oraz częstotliwość korzystania z nich przez przedsiębiorcę w danym miesiącu nie ma wpływu na jego wysokość. Wysokość opłaty za świadczenie usług innych niż informacyjne ustalana była przy uwzględnieniu następujących kryteriów: wielkość przedsiębiorstwa, wartość zadeklarowanych nakładów inwestycyjnych i okres obowiązywania decyzji o wsparciu. Opłata za świadczenie usług innych niż informacyjne płatna była albo od daty rozpoczęcia przed przedsiębiorcą działalności związanej z nową inwestycją

²⁷ Gdański Park Naukowo-Technologiczny im. prof. Hilarego Koprowskiego – instytucja otoczenia biznesu, która powstała w 2006 r. z inicjatywy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Miasta Gdańsk, Politechniki Gdańskiej oraz PSSE, która obecnie zarządza Parkiem.

²⁸ Bałtycki Port Nowych Technologii to projekt PSSE, który powstał w roku 2012 na obszarze byłej Stoczni Gdynia. Myślą przewodnią jego utworzenia było wsparcie przemysłu stoczniowego i morskiego poprzez rewitalizację terenów stoczniowych, przygotowanie terenów inwestycyjnych oraz modernizację i komercjalizację powierzchni biurowych wraz z salami konferencyjnymi.

²⁹ Anwil S.A., Anwis sp. z o.o., Mondi Świecie S.A., RTE Poland sp. z o.o., Flextronics International Poland sp. z o.o., Lafarge Cement sp. z o.o., International Paper-Kwidzyn sp. z o.o.

(przez datę rozpoczęcia nowej inwestycji należy rozumieć wystawienie przez przedsiębiorcę pierwszej faktury VAT w związku z działalnością opisaną w decyzji), bądź po upływie karencji, która może wynosić od 6 miesięcy do maksymalnie 12 miesięcy od dnia wydania decyzji o wsparciu. Przedsiębiorca posiadający decyzję o wsparciu mógł korzystać z wyżej opisanych usług od momentu podpisania umowy, niezależnie czy był już zobowiązany do wnoszenia opłaty.

(akta kontroli str. 27-33, CD1 plik 002, 007)

Spółka prowadziła działalność w zakresie kupna i sprzedaży nieruchomości. W 2018 r. zawarła 4 umowy sprzedaży na łączną kwotę netto 2888,0 tys. zł, w 2019 r. 4 na łączną kwotę 6913,6 tys. zł, w 2020 r. 6 na łączną kwotę 12 084,5 tys. zł i w 2021 r. 10 na łączną kwotę 5942,1 tys. zł. Wynik finansowy na sprzedaży wyniósł w tych latach 1611,2 tys. zł, 1927,0 tys. zł, 4965,9 tys. zł i 3639,7 tys. zł. W I półroczu 2022 r. zawarła 3 umowy sprzedaży nieruchomości na łączną kwotę 18 339,5 tys. zł. Wynik finansowy na sprzedaży wyniósł 4568,8 tys. zł.

Kontrola celowa 7 umów sprzedaży nieruchomości zawartych w latach 2018-2022³⁰ nie wykazała nieprawidłowości w zakresie procesu wyłonienia nabywcy oraz ustalenia wartości sprzedanej nieruchomości.

(akta kontroli CD1 plik 014, 021, 328-363)

Pozyskane środki Spółka przeznaczała na zakupy niepieniężnych i rzeczowych aktywów trwałych. Na modernizację istniejących obiektów, budowę nowych dróg, ogrodzeń, zakup systemów informatycznych i nieruchomości Spółka wydała w 2018 r. 23 124,8 tys. zł, w 2019 r. 28 897,0 tys. zł, w 2020 r. 11 690,1 tys. zł i w 2021 r. 3393,9 tys. zł.

Przychody z tytułu wynajmu pomieszczeń biurowych i technicznych w GPNT w latach 2018 – 2021 wyniosły 67 763,1 tys. zł (z uwzględnieniem dotacji wyniosły 75 424,2 tys. zł). Spółka na tej działalności poniosła stratę w wysokości 6 085,3 tys. zł (uzyskana dotacja pozwoliła na osiągnięcie zysku na poziomie 1 575,8 tys. zł). Na wynik finansowy w znacznym stopniu wpływała amortyzacja, której stawka na budynkach została dodatkowo skorygowana przez Zarząd Spółki z 1% do 2%, aby bardziej dokładnie oddawać stopień zużycia w latach. Ponadto dodatkowym czynnikiem, który wyhamował przychody w 2018 r. był remont dachu na budynku C – musiała zostać zabezpieczona przestrzeń biurowa na budynku B w celu zapewnienia zapasowej powierzchni dla najemców, którzy byli czasowo przeprowadzani w ramach postępujących prac remontowych. Remont trwał blisko 2 lata. Dodatkowo, sytuacji na rynku najmu powierzchni biurowej nie sprzyjała sytuacja związana z Covid-19.

Przychody z tytułu wynajmu pomieszczeń biurowych i technicznych w BPNT w latach 2018 – 2021 wyniosły 15 862,6 tys. zł. Spółka na tej działalności poniosła stratę w wysokości 1 776,7 tys. zł. Na wynik finansowy w znacznej mierze w przypadku BPNT wpływała amortyzacja, ponadto duży spadek przychodów w latach 2020-2021 miał przede wszystkim związek z Covid-19. W tym czasie najemcy byli mniej skłonni do podejmowania decyzji o zawieraniu nowych umów i skupiali się na renegotjowaniu obowiązujących umów, a ponadto – w wyniku wprowadzenia pracy zdalnej i hybrydowej – wiele firm wstrzymało się z decyzjami związanymi z wynajmem nowych powierzchni. Zmiana trybu pracy, brak projektów i znaczny spadek płynności finansowej wpłynęły na znaczne zmniejszenie najmowanej powierzchni przez część firm w BPNT.

³⁰ Apator S.A., Gripen Betongelement III sp. z o.o., Formeleon sp. z o.o., TMA Automation sp. z o.o., PDC Industrial Center 107 sp. z o.o., Firma Rubo Bogdan Szpilman, Termo Organika sp. z o.o.

(akta kontroli str. 36, 53-54, CD1 plik 017-019, 021)

Zarządzanie nieruchomościami

Łączne przychody z tytułu użytkowania nieruchomościami po byłej Elektrowni Jądrowej w Żarnowcu (opłata administracyjna, zezwolenie, czynsz, odprowadzanie ścieków, pozostałe przychody) w latach 2018 – 2021 wyniosły 3859,3 tys. zł a koszty (amortyzacja, podatki i opłaty, remonty, pozostałe koszty) 7862,9 tys. zł. Nakłady inwestycyjne w latach 2018 – 2021 wyniosły 1461,6 tys. zł.

Jak wyjaśnił Zarząd Spółki³¹ PSSE działająca uprzednio jako Specjalna Strefa Ekonomiczna Żarnowiec-Tczew sp. z o.o. (1997 – 2001) rozpoczęła rewitalizację terenu po byłej Elektrowni Jądrowej Żarnowiec w likwidacji (Podstrefa Żarnowiec). Obecnie teren jest zagospodarowany dla inwestorów działających na podstawie zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej, decyzji o wsparciu lub też bez tych decyzji administracyjnych lub na infrastrukturę PSSE.

Przychody ogółem z działalności prowadzonej w GPNT, BPNT, Wyspie Ostrów i terenach po byłej Elektrowni Jądrowej w Żarnowcu w latach 2018 – 2021 wyniosły 102 953,2 tys. zł a koszty 123 651,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 55-59, CD1 plik 019, 021)

Spółka posiadała nieruchomości inwestycyjne, które planowała sprzedać w 2022 r.:

- a) Działka nr 199/89 – na rzecz Gripen Betongement III sp. z o.o.; po aukcji obecnie oczekiwanie na zgodę Zgromadzenia Wspólników;
- b) Działka nr 330/1 oraz 293/88 – oczekiwanie na podział działki a następnie dwa ogłoszenia o przetargu pisemnym nieograniczonym;
- c) Działka nr 329 oraz działki nr 199/189 i 199/190 – ogłoszenie o przetargu pisemnym nieograniczonym planowane na pierwszą połowę lipca;
- d) Działki nr 198/37, 198/38, 198/39, 198/40, 198/41, 198/42, 198/12, 198/1, 198/14, 198/15, 198/27 – zawarcie umowy przenoszącej prawo własności nieruchomości na rzecz PGE Inwest 14 sp. z o.o. planowane jest na grudzień 2022 r.; obecnie PGE Inwest 14 sp. z o.o. dzierżawi powyższą nieruchomość.

Po sprzedaży wyżej wymienionych nieruchomości Spółce do sprzedaży pozostanie kilka niewielkich nieruchomości, które nieznacznie wpłyną na wynik Spółki. Spółka na bieżąco monitoruje transakcje sprzedażowe w obszarze objętym statusem Podstrefy Żarnowiec i podejmuje ewentualne decyzje co do wykonania prawa pierwokupu. Spółka posiada podpisaną z PGE EJ 1 sp. z o.o. umowę przedwstępną dotyczącą nabycia przez PGE EJ1 od PSSE sp. z o.o. działek o numerach 199/74, 199/104, 293/13 oraz 293/15, na których powstać w przeszłości miała Elektrownia Jądrowa Żarnowiec, a obecnie znajdują się tam pozostałości po budowie ww. elektrowni.

Łączne przychody z tytułu użytkowania nieruchomościami na Wyspie Ostrów po byłej Stoczni Gdańskiej (opłata administracyjna, czynsz, pozostałe przychody) w latach 2015 – 2021 wyniosły 20 603,8 tys. zł, a koszty (amortyzacja, podatki i opłaty, remonty, pozostałe koszty) 34 454,8 tys. zł. Dodatkowymi przychodami uzyskiwanymi przez Spółkę są przychody z tytułu dywidendy od spółki córki PSSE Media Operator sp. z o.o. Kwota dywidendy za ten okres wyniosła 16 036,8 tys. zł. Łączne nakłady inwestycyjne w ramach Projektu "Komerccjalizacji Frontu Wyspy Ostrów" w latach 2015 – 2021 wyniosły 50 184,6 tys. zł. Koszt zakupu nieruchomości i ruchomości na Wyspie Ostrów w 2015 r.

³¹ Pismo PSSE Nr DOP.070.1.7.2022.MS, KP.2221.22 z dnia 4 lipca 2022 r.

wyniósł 102 992,9 tys. zł. Przewidywane przychody ze sprzedaży aktywów na Wyspie Ostrów to kwota 169 235,0 tys. zł.

Jak poinformował Zarząd Spółki³² kontynuuje ona rozmowy dotyczące realizacji transakcji zakładającej dezinwestycję poprzez odpłatne umorzenie udziałów oraz nabycie przez ARP wybranych aktywów Spółki na Wyspie Ostrów oraz udziałów w Spółce PSSE Media Operator sp. z o.o. Prognozowany zysk na transakcji powinien wynieść ok. 28 mln zł.

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. Spółka wynajmowała trzy nieruchomości na własne potrzeby we Włocławku, Toruniu i Malborku. Roczny koszt wynajmu netto wyniósł 39,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 27-28, CD1 plik 035-065, 142-145, 233-237, 244-253, 270, 282, 286, 289-363)

Jak wyjaśnił Zarząd PSSE³³ Spółce w latach 2018-2022 nie zlecano zadań o których mowa w art. 12 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji, tj. przygotowanie nieruchomości do sprzedaży oraz zorganizowanie i przeprowadzenie przetargu na zbycie tej nieruchomości. W 2018 r. w ramach Strefy w każdej gminie Spółka proponowała zawieranie gminom umów na organizację przetargów, ale gminy w tym zakresie nie były zainteresowane, gdyż obecnie zlecając zarządzającemu organizację przetargu jego efektem jest wyłącznie sama sprzedaż nieruchomości. Gminy mogą realizować takie zadania we własnym zakresie, ponieważ postępowanie o wydanie decyzji o wsparciu jest odrębnym postępowaniem administracyjnym.

NIK zauważa, że powierzchnia gruntów posiadanych przez Spółkę na 1 stycznia 2018 r. wynosiła 257,01 ha, w tym 140,93 ha (54,8%) gruntów niezagospodarowanych. Podobnie było na 30 czerwca 2022 r., gdzie łączna powierzchnia gruntów wynosiła 253,79 ha, w tym 151,18 ha (59,6%) gruntów niezagospodarowanych.

W związku z nieruchomościami w Człuchowie i Stargardzie Zarządzający podjął współpracę z Wójtem Gminy Człuchów i władzami miasta Stargard. Tereny Wyspy Ostrów przekazane zostaną ARP. Do sprzedaży gotowe są nieruchomości w Tczewie, Kartoszynie, Sztumie, Kwidzynie, Grudziądzu, Barcinie, Gdyni, Wałyczu i Ostaszewie.

(akta kontroli CD1 plik 143)

Zgodnie z umową o świadczenie usług zarządzania PSSE/6966 zawartą w Sopocie, w dniu 27 czerwca 2019 r. z PSSE sp. z o.o. przez Pawła Lulewicza w 2021 r. wypłacono mu odszkodowanie za przestrzeganie zapisów ww. umowy w zakresie zakazu konkurencji w wysokości 129 471,12 zł brutto.

Jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki³⁴ w umowie o świadczenie usług zarządzania PSSE/6966 zawartej pomiędzy Spółką a p. Pawłem Lulewiczem zastosowano mechanizm, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Zapis ten został inkorporowany do umowy i jest zawarty w dyspozycji przepisu § 11 ust. 6. Dotyczy on wprost „spółki” w rozumieniu ww. ustawy, której definicja zawarta jest w art. 1 ust. 3 pkt 7), tj. innej spółki, z której akcji/udziałów wykonują uprawnienia podmioty uprawnione do wykonywania praw udziałowych. Jednocześnie wskazać należy, że treść umowy o świadczenie usług zarządzania jest również zgodna w tym zakresie z załącznikiem nr 1 do

³² Jw.

³³ Pismo PSSE Nr DOP.070.1.2.2022.MS, KP.1644.22 z dnia 27 maja 2022 r.

³⁴ Pismo PSSE Nr DOP.070.1.11.2022.MS z dnia 21 lipca 2022 r.

obowiązujących Zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa z września 2017 r.

Umowę ze Spółką Paweł Lulewicz rozwiązał w dniu 23 sierpnia 2020 r. a 3 września 2020 r. został powołany na Prezesa Zarządu PGZ Stocznia Wojenna sp. z o.o. Podmiot ten, zgodnie z uzyskaną przez PSSE opinią, nie był spółką w rozumieniu art. 1 ust. 3 pkt 7 powołanej wyżej ustawy.

(akta kontroli CD1 plik 024-032, 271-280, 283-285, 289)

Po niespełna 6 latach postępowania administracyjnego rozpoczętego w 2016 r. w dniu 25 maja 2022 r. Spółka otrzymała od Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości decyzję określającą kwotę zwrotu w projekcie „Gdański Park Naukowo-Technologiczny – III Etap”. Według stanu na 30 czerwca 2022 r. wartość korekt finansowych do zapłaty wynosi 25,8 mln zł. Natomiast kwota odsetek wynosi 9,0 mln zł, co daje łączną wartość zobowiązania Spółki w wysokości 34,8 mln zł.

Spółka złożyła odwołanie od decyzji do organu wyższego stopnia, tj. Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej skarżąc ją tak co do zasady jak i wysokości. W przypadku niekorzystnego rozstrzygnięcia Spółka przewiduje skierowanie skargi do Sądu Administracyjnego. Spółka w swoim stanowisku wskazuje, że brak jest podstaw do stosowania przepisów ustawy prawo zamówień publicznych przez PSSE w ramach przedmiotowego projektu.

(akta kontroli CD1 plik 021)

W związku z ustaleniami kontroli NIK P/18/016 pn. Działalność specjalnych stref ekonomicznych przeprowadzona w 2018 r. dotyczącymi nieprawidłowości w zakresie rozliczania podatku CIT w lutym 2018 r. Spółka dokonała analizy dotychczasowego sposobu ustalania dochodu podatkowego. Z kosztów uzyskania przychodów wyłączyła odpisy amortyzacyjne od środków trwałych, których wartość została uwzględniona w dochodzie zwolnionym jako wydatek na rozwój strefy. W wyniku analizy Spółka dokonała korekty zeznań podatkowych CIT-8 za lata 2013-2017. Różnica w kosztach wyniosła 83,1 tys. zł. Z uwagi na dochody zwolnione w związku z wydatkami na rozwój strefy wysokość podatku nie była korygowana a jedynie wysokość poniesionych kosztów.

(akta kontroli str. 36, 54-59, CD1 plik 261-266)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Spółka w 2018 r. nie dochowała ustawowego terminu sporządzenia i przekazania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki planu rozwoju inwestycji.

Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji, PSSE jako zarządzający obszarem miała obowiązek sporządzić PRI w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia obszarów i przypisania ich zarządzającym³⁵, czyli do 4 listopada 2018 r. Spółka sporządziła ostateczną wersję PRI w grudniu 2018 r. PRI został przyjęty przez Zarząd Spółki w dniu 3 stycznia 2019 r. i tego dnia przekazany do zatwierdzenia MPiT.

Za terminowe sporządzenie PRI i przekazanie go ministrowi właściwemu ds. gospodarki odpowiedzialny był Prezes Zarządu Spółki.

³⁵ Dz.U. poz. 1698.

Jak wyjaśnił odpowiedzialny za sporządzenie PRI Prezes Zarządu PSSE³⁶ prace nad Planem Rozwoju Inwestycji rozpoczęły się w styczniu 2018 r., a więc jeszcze przed wejściem w życie ustawy o wspieraniu nowych inwestycji. Konsultacje i warsztaty dotyczące PRI trwały prawie cały rok, ze względu na konieczność ujednoczenia sposobu prezentacji danych w PRI przez wszystkich zarządzających. Uprawniony pracownik ministerstwa właściwego ds. gospodarki dopiero w korespondencji z dnia 18 grudnia 2018 r. wyraził zgodę na akceptację PRI w wersji roboczej. Wówczas, po analizie PRI przez Zarząd Spółki, w dniu 3 stycznia 2019 r. dokument został przekazany ministrowi właściwemu ds. gospodarki. Terminy z art. 9 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji mają charakter instrukcyjny i dotyczą de facto sporządzenia planu rozwoju inwestycji przez zarządzających, a nie przedłożenia go właściwemu ministrowi do spraw gospodarki, co jednakże może być w taki właśnie sposób interpretowane. PSSE sporządziła PRI we współpracy z ministerstwem i następnie po akceptacji draftu PRI przesłała oficjalnie do Ministra dokument w wersji podpisanej do zatwierdzenia.

NIK wskazuje, że to do zadań Zarządu Spółki należało takie organizowanie prac nad PRI, by przygotować jego projekt w terminie określonym w ustawie o wspieraniu inwestycji. Nie może być także argumentem uzasadniającym opóźnienie sporządzenia PRI wskazany w wyjaśnieniach fakt „wyrażenia zgody przez uprawnionego pracownika ministerstwa na akceptację PRI w wersji roboczej”. Nie było bowiem wymogu uzyskania takiej zgody.

(akta kontroli CD1 plik 002, 007)

OCENA CZĄSTKOWA

Mechanizmy wspierania inwestycji były stosowane przez zarządzającego zgodnie z przyjętymi regulacjami. Spółka prawidłowo zorganizowała w SSE system wspierania inwestycji, w tym dokonała: spójnego przygotowania planu oraz prawidłowo udzielała decyzji o wsparciu inwestorów. Zawarte z inwestorami umowy o wsparcie były zgodne z obowiązującymi przepisami i zawartymi we wnioskach deklaracjami.

2. Nadzór nad wykorzystaniem środków publicznych przez zarządzającego obszarem i specjalną strefą ekonomiczną

Opis stanu faktycznego

Spółka co roku opracowywała plany bieżących kontroli działalności przedsiębiorców prowadzących, zgodnie z uzyskanymi zezwoleniami/decyzjami o wsparciu, działalność gospodarczą na terenie zarządzanym przez PSSE. W latach 2018-2021 Spółka przeprowadziła odpowiednio 79 (plan 79) (40,3% aktywnych zezwoleń i decyzji o wsparciu), 84 (plan 124) (38,9%), 81 (plan 125) (32,7%) i 72 (plan 90) (22,3%) kontroli warunków zezwoleń i decyzji o wsparciu. W planie kontroli każdy z warunków zezwolenia/decyzji o wsparciu rozpisywany jest jako odrębna kontrola. Plany kontroli opracowywane są w ten sposób, ponieważ przedsiębiorca w każdym czasie może złożyć wniosek do ministra właściwego ds. gospodarki o zmianę któregoś z warunków zezwolenia/decyzji o wsparciu. W przypadku, gdy w planie kontroli pojawia się kontrola kilku warunków zezwolenia/decyzji o wsparciu, które powinny być przeprowadzone w tym samym czasie, PSSE sprawdza ich spełnienie w ramach jednej kontroli. Z tego powodu pojawiają się rozbieżności w prezentowanych danych w zakresie liczby skontrolowanych podmiotów a objętych kontrolą zezwoleń i decyzji.

Liczba skontrolowanych przedsiębiorców wyniosła odpowiednio 71, 78, 68 i 69. Liczba aktywnych zezwoleń i decyzji o wsparciu na koniec 2018 r. wynosiła 196, 2019 r. – 216, 2020 r. - 248 i 2021 r. - 323.

³⁶ Pismo PSSE Nr DOP.070.1.10.2022.MS z dnia 19 lipca 2022 r.

Spółka przeprowadzała w trakcie roku również kontrole bieżące przedsiębiorców, które nie wynikają z planu kontroli, a np. z decyzji ministra właściwego ds. gospodarki w sprawie zmiany zezwoleń/decyzji o wsparciu. Dodatkowo PSSE przeprowadzała kontrole rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej na terenie PSSE wskazanym w decyzji o wsparciu (są to kontrole ustalone wewnętrznie przez Spółkę i przeprowadzane zgodnie z „Regulaminem wykonywania przez spółkę zarządzającą pomorską specjalną strefą ekonomiczną bieżącej kontroli działalności przedsiębiorców prowadzących – zgodnie z posiadanymi zezwoleniami – działalność gospodarczą na obszarze pomorskiej specjalnej strefy ekonomicznej oraz przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na podstawie decyzji o wsparciu nowej inwestycji”).

W ramach kontroli otrzymanych zezwoleń oraz decyzji o wsparciu spółka weryfikowała czy faktycznie zostały poniesione wydatki kwalifikowane zgodnie z otrzymaną decyzją oraz zezwoleniem. W przypadku gdy przedsiębiorca posiadał dwa lub więcej zezwoleń (lub decyzji o wsparciu) podczas kontroli przedsiębiorca przedstawiał dane dotyczące poniesionych wydatków inwestycyjnych i wzrostu zatrudnienia dla kontrolowanego zezwolenia (decyzji o wsparciu). W zakresie przeprowadzanej kontroli Spółka nie weryfikowała, czy przedsiębiorca prowadził ewidencję umożliwiającą ustalenie dochodu zwolnionego. Takie działania zdaniem Zarządu Spółki³⁷ wykraczałyby poza jej uprawnienia jako Kontrolującego.

PSSE przeprowadzała kontrolę działalności gospodarczej prowadzonej na terenie strefy w zakresie i na zasadach określonych w art. 40 oraz rozdziale 5 Prawo przedsiębiorców³⁸. Kontrole miały na celu weryfikację i ocenę prawidłowości oraz zachowania terminów realizacji przez przedsiębiorcę warunków zawartych w zezwoleniu lub decyzji o wsparciu. W zakresie przeprowadzanych kontroli Spółka nie weryfikowała prawidłowości prowadzenia ewidencji. Kontrolowany przedsiębiorca przedstawiał zestawienie poniesionych nakładów inwestycyjnych oraz wydruki z ewidencji środków trwałych. Kontrolowani przedsiębiorcy przedstawiali zestawienie poniesionych nakładów inwestycyjnych wyłącznie w zakresie kontrolowanego zezwolenia (decyzji o wsparciu).

(akta kontroli CD1 plik 003, 008)

Kontrola celowa prawidłowości 10 kontroli prowadzonych przez Spółkę dotyczących decyzji o wsparciu i 4 zezwoleń na prowadzenie działalności³⁹ wykazała, że Spółka kontrolowała warunek utrzymania własności składników majątkowych. Kontrole inwestorów obejmowały wszystkie warunki zezwoleń/decyzji o wsparciu, w tym warunek dotyczący utworzenia nowych miejsc pracy i utrzymania zatrudnienia na wskazanym poziomie przez określony czas. W przypadku kontroli dotyczących utworzenia nowych miejsc pracy oraz utrzymania zatrudniania kontrole odbywały się na podstawie takich dokumentów jak:

- lista osób zatrudnionych na terenie PSSE/terenie realizacji nowej inwestycji z określeniem etatów, imienia, nazwiska, stanowiska oraz daty zatrudnienia (na dzień określony w zezwoleniu/decyzji o wsparciu),
- ZUS P DRA dot. kontrolowanego okresu,

W przypadku kontroli utrzymania zatrudnienia - zestawienie średniomiesięcznego zatrudnienia na terenie PSSE (z określeniem etatów) w kontrolowanym okresie,

³⁷ Jw.

³⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 162 ze zm. Dalej: Prawo przedsiębiorców.

³⁹ Ciech Soda Polska S.A., MrGarden sp. z o.o., Weyerhaeuser Poland sp. z o.o., Lafarge Cement S.A.

- teczki personalne pracowników – do wglądu podczas kontroli,
- oświadczenie przedsiębiorcy dot. zatrudnienia w kontrolowanym okresie.

W przypadku terminu zakończenia inwestycji - przedsiębiorca przedstawiał dokumenty, które potwierdzają spełnienie warunku w zakresie terminu zakończenia inwestycji:

- wydruk z ewidencji środków trwałych z oznaczeniem pozycji środków trwałych zakupionych/wytworzonych w ramach wydanego zezwolenia (decyzji),
- decyzja o pozwoleniu na użytkowanie (o ile dotyczyła),
- oświadczenie przedsiębiorcy o zakończeniu procesu inwestycyjnego.

W przypadku analizy dokumentów z przeprowadzonej w dniu 8 lutego 2018 r. kontroli poniesionych nakładów inwestycyjnych przez Spółkę Lafarge Cement S.A. Cementownia Małogoszcz stwierdzono brak zestawienia środków trwałych w dokumentacji kontrolnej.

(akta kontroli CD1 plik 146 – 216, 281)

W związku z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, część kontroli została przesunięta w czasie względem terminów wynikających z zatwierzonego przez Zarząd planu kontroli. Zgodnie ze znowelizowanym brzmieniem art. 51 ust. 3 ustawy Prawo Przedsiębiorców została wprowadzona możliwość przeprowadzania kontroli w sposób zdalny za pośrednictwem operatora pocztowego lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Uchwałą z dnia 24 listopada 2020 r. Zarząd Spółki zatwierdził zaktualizowany w tym zakresie regulamin wykonywania bieżącej kontroli działalności przedsiębiorców prowadzących – zgodnie z posiadanymi zezwoleniami – działalność gospodarczą na obszarze PSSE oraz przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na podstawie decyzji o wsparciu nowej inwestycji. Od tego czasu kontrole przeprowadzane były w sposób zdalny.

Zarządzający PSSE otrzymał 10 lipca 2020 r. pismo Nr DRI-II.4152.3.2020 z Ministerstwa Rozwoju. Stwierdzano w nim, iż realizacja obowiązków wynikających z zapisów § 11 ust. 5 Wytucznych w sprawie organizacji i sposobu przeprowadzania przez Zarządzających SSE kontroli działalności gospodarczej prowadzonej przez przedsiębiorców w zakresie realizacji warunków zawartych w zezwoleniu na prowadzenie działalności gospodarczej i decyzji o wsparciu, nie będzie weryfikowana i poddawana ocenie w trakcie kontroli prawidłowości wykonania zadań przez zarządzających. Sytuacja pandemiczna doprowadziła do ograniczenia faktycznej kontroli realizacji warunków decyzji. W przypadku przeprowadzania kontroli zdalnej, zespół kontrolujący weryfikował warunki decyzji (zezwolenia) m.in. w oparciu o protokoły odbioru prac, decyzje o pozwoleniu na użytkowanie obiektów, oraz dokumenty potwierdzające przyjęcie środka trwałego do użytkowania (na podstawie dowodu księgowego - OT).

Bieżące kontrole inwestorów obejmowały również warunki dotyczące spełnienia kryteriów jakościowych. W związku z faktem, iż kryteria jakościowe powinny być spełnione przez przedsiębiorcę w okresie utrzymania inwestycji, tj. odpowiednio dla MŚP w okresie 3 lat, zaś dla dużych przedsiębiorców w okresie 5 lat od daty zakończenia inwestycji, kontrole kryteriów jakościowych zostały ujęte dopiero w planie kontroli na 2022 r. i od tego czasu są przeprowadzane.

(akta kontroli CD1 003, 008)

Kontrola celowa 10 kontroli w zakresie realizacji decyzji o wsparciu inwestycji i czterech kontroli w zakresie realizacji warunków zezwolenia za okres 2018 – 2022 przeprowadzonych przez Spółkę nie wykazała nieprawidłowości. Spółka przeprowadzała kontrole zgodnie z obowiązującą procedurą wewnętrzną, tj. „Regulaminem wykonywania przez spółkę zarządzającą pomorską specjalną strefą ekonomiczną bieżącej kontroli działalności przedsiębiorców prowadzących – zgodnie z posiadanymi zezwoleniami – działalność gospodarczą na obszarze pomorskiej specjalnej strefy ekonomicznej oraz przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na podstawie decyzji o wsparciu nowej inwestycji” oraz zgodnie z wytycznymi ministra właściwego ds. gospodarki w sprawie organizacji i sposobu przeprowadzania przez Zarządzających SSE kontroli działalności gospodarczej prowadzonej przez przedsiębiorców w zakresie realizacji warunków zawartych w zezwoleniu na prowadzenie działalności gospodarczej i decyzji o wsparciu.

Minister Przedsiębiorczości i Technologii przekazał pismem z dnia 25 września 2019 r. Spółce dokument „Wytyczne w sprawie organizacji i sposobu przeprowadzania przez Zarządzających SSE kontroli działalności gospodarczej prowadzonej przez przedsiębiorców w zakresie realizacji warunków zawartych w zezwoleniu na prowadzenie działalności gospodarczej i decyzji o wsparciu.” Wytyczne te zostały doręczone PSSE w sposób elektroniczny dnia 30 września 2019 r. i od tego czasu cały czas obowiązują. Spółka stosowała wytyczne oraz zaimplementowała ich treść do „Regulaminu wykonywania przez spółkę zarządzającą pomorską specjalną strefą ekonomiczną bieżącej kontroli działalności przedsiębiorców prowadzących – zgodnie z posiadanymi zezwoleniami – działalność gospodarczą na obszarze pomorskiej specjalnej strefy ekonomicznej oraz przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na podstawie decyzji o wsparciu nowej inwestycji”. Każdorazowo po przeprowadzonej kontroli PSSE przysyłała kopie protokołów do ministerstwa właściwego ds. gospodarki z których wynikało, które warunki przedsiębiorca spełnił, a którym uchybił.

Minister właściwy ds. gospodarki w okresie od 2018 r. do 31 maja 2022 r. uchylił dwie decyzje o wsparciu, jednak nastąpiło to na podstawie wniosków przedsiębiorców, złożonych zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji.

Jak poinformował Zarząd PSSE⁴⁰ w latach 2018-2021 minister właściwy ds. gospodarki nie wzywał przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na podstawie decyzji o wsparciu/zezwoleń do usunięcia uchybień w realizacji warunków stwierdzonych w toku kontroli przeprowadzonych przez Spółkę. W latach 2018-2021 minister właściwy ds. gospodarki cofnął 9 zezwoleń (w tym 3 zezwolenia na wniosek przedsiębiorcy, złożony zgodnie z art. 19 ust. 3 pkt 4) ustawy o SSE oraz uchylił 2 decyzje o wsparciu (uchylenie decyzji na wniosek przedsiębiorców, złożony zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji).

(akta kontroli str. 36, 54, CD1 plik 001, 010, 146-216, 254-260, 268-269, 281, 289)

Analiza dokumentów z przeprowadzonej w dniu 8 lutego 2018 r. kontroli dotyczącej poniesionych nakładów inwestycyjnych w wysokości 414 037,4 tys. zł przez Spółkę Lafarge Cement S.A. Cementownia Małogoszcz - zwiększenie mocy produkcyjnych (50/PSSE, decyzje 204/IW/09, 125/IW/13, 110/WP/2016) wykazała brak zestawienia środków trwałych.

⁴⁰ Pismo PSSE Nr DOP.070.1.3.2022.MS KP.1644.22 z dnia 27 maja 2022 r.

Jak wyjaśnił Zarząd Spółki⁴¹ toku kontroli Lafarge Cement S.A. dokonano weryfikacji wybranych faktur kosztowych oraz dokumentów bankowych potwierdzających uregulowanie płatności wynikających z przedmiotowych faktur. Zestawienie nakładów inwestycyjnych poniesionych w wyniku realizacji warunku wynikającego z zezwolenia wykazuje wydatki kwalifikowane. Do dokumentacji kontrolnej dot. zezwolenia nr 50/PSSE nie załączono zestawienia środków trwałych. Od wprowadzenia mechanizmu Polskiej Strefy Inwestycji, w materiałach kontrolnych – zarówno przy kontroli zezwoleń, jak i decyzji o wsparciu – Spółka uwzględnia również zestawienie środków trwałych oraz dowody OT, jako dokumenty księgowe, na podstawie których środek trwały wprowadzany jest do ewidencji, jednocześnie dokumentując przyjęcie środka trwałego do użytkowania.

OCENA CZĄSTKOWA

Prowadzone przez PSSE kontrole realizacji warunków zezwoleń oraz decyzji o wsparciu przez przedsiębiorców były zgodne z obowiązującymi przepisami. Kontrole prowadzone przez Spółkę w badanej próbie kontrolnej były właściwie dokumentowane a Spółka podejmowała adekwatne do ich wyników działania. Sprawozdania były przekazywane ministrowi właściwemu ds. gospodarki zgodnie z obowiązującymi regulacjami.

3. Efekty systemu wspierania inwestycji w SSE i zarządzanych obszarach

Opis stanu faktycznego

W latach 2018-2021 Spółka przekazywała ministrowi właściwemu ds. gospodarki kwartalną informację o funkcjonowaniu strefy oraz sprawozdania roczne z realizacji planu rozwoju inwestycji w terminie określonym w art. 9 ust. 7 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji. W sprawozdaniach kwartalnych każdorazowo przekazywano następujące informacje: wydane w danym kwartale decyzje o wsparciu, kontrole bieżące dotyczące decyzji o wsparciu, działania związane z pozyskiwaniem inwestorów, promocyjne, informacyjne, organizacje wydarzeń dla inwestorów, działania związane ze szkolnictwem zawodowym oraz plany działalności spółki w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu nowych inwestycji.

Szczegółowe dane dotyczące przedsiębiorców, którzy są zainteresowani lokalizacją danej inwestycji na obszarze, uczestniczących w postępowaniu o wydanie decyzji o wsparciu oraz korzystających ze wsparcia nowej inwestycji były przekazywane przez Spółkę do Ewidencji Wsparcia Nowych Inwestycji (prowadzonej przez ministra właściwego do spraw gospodarki w formie systemu teleinformatycznego, na podstawie rozdziału 5 Ustawy) niezwłocznie, zgodnie z art. 34 Ustawy.

Jak wyjaśnił Zarząd PSSE⁴² obowiązek przekazywania informacji kwartalnych wynikających z ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i nie został przeniesiony do ustawy o wspieraniu nowych inwestycji. Zgodnie z §2 rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 12 września 2019 r. w sprawie powierzenia zarządzającym specjalnymi strefami ekonomicznymi wykonywania kontroli realizacji warunków zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie danej strefy⁴³ wydanym na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy o SSE zarządzający specjalnymi strefami ekonomicznymi przekazują ministrowi właściwemu do spraw gospodarki kwartalną informację o funkcjonowaniu strefy. W rozporządzeniach wydanych na podstawie ustawy o wspieraniu nowych inwestycji zarządzający obszarami nie są zobowiązani do przedstawiania co kwartał informacji o realizacji planu rozwoju inwestycji – rozporządzenia te

⁴² Pismo PSSE Nr DOP.070.1.3.2022.MS, KP.1644.22 z dnia 27 maja 2022 r.

⁴³ Dz. U. z 2019 r. poz.1785.

przekazują tylko kompetencje do wydawania decyzji o wsparciu oraz kontroli realizacji warunków decyzji o wsparciu.

Sprawozdania za lata 2018-2021 odnosiły się do założeń, celów i wskaźników rozwoju inwestycji określonych w Planach.

W rocznych informacjach o realizacji Planu rozwoju inwestycji wskazano określone zadania i założone efekty, opierające się na planach przedstawionych w PRI. W rocznych informacjach o funkcjonowaniu Strefy wskazywano częściowo wypełnianie zadań wynikających z planu rozwoju inwestycji. Zadania te były opisywane w sprawozdaniu z realizacji PRI, który ma charakter dokumentu przekazywanego do ministra raz do roku. Informacja kwartalna o funkcjonowaniu Strefy, przygotowywana była na podstawie przepisów dotyczących specjalnych stref ekonomicznych.

Zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji Spółka dokonywała przeglądu Planu i dostosowywała go do bieżących warunków nie rzadziej niż co 2 lata. Przegląd Planu odbywał się z uwzględnieniem sprawozdań przygotowanych w ramach obowiązku sprawozdawczego zarządzającego obszarem. PSSE przedstawiała ministrowi właściwemu do spraw gospodarki informację o realizacji PRI za dany rok kalendarzowy do końca lutego roku następnego, zgodnie z art. 9 ust. 7 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji.

W informacjach z realizacji Planu Spółka odnosiła się do m.in. do osiągniętego w danym roku (i kumulatywnie) stopnia realizacji celów, osiągniętych wskaźników realizacji celów oraz świadczonych przez zarządzającego usług. Punkt 2. Planu rozwoju inwestycji - Opis sposobu realizacji celów – zawierał szczegółową analizę celów i zadań, wraz z założonym w planie sposobem realizacji oraz opisem rzeczywistych działań zrealizowanych w danym roku. Z kolei w punkcie 5. Planu rozwoju Inwestycji – Monitoring realizacji celów – przedstawiono tabelarycznie stopień realizacji wskaźników w ramach poszczególnych celów szczegółowych, zarówno na poszczególne lata, jak i kumulatywnie za okresy wskazane przez ministerstwo właściwe ds. gospodarki.

Dla celu poprawy klimatu inwestycyjnego w Polsce przyjęto dwa wskaźniki: liczba inwestycji skutecznie obsłużonych i wartość nakładów inwestycyjnych. Dla celu wspieranie inwestycji zwiększających produktywność i konkurencyjność polskiej gospodarki przyjęto trzy wskaźniki: inwestycje z priorytetowych branż, inwestycje z udziałem B+R i wysoko kwalifikowane miejsca pracy. Dla celu ukierunkowania działań na pobudzenie inwestycji MŚP przyjęto dwa wskaźniki: polskie inwestycje i inwestycje MŚP. Dla celu wspieranie inwestycji przekładających się na zrównoważony terytorialnie rozwój wykorzystujący potencjał regionów i likwidujący bariery w rozwoju na poziomie lokalnym przyjęto jeden wskaźnik: inwestycje w powiatach o wysokim bezrobociu.

W PRI z 2018 r. dla wskaźników jako wartość bazową określono średnią w latach 2015-2017, wartość docelową w roku 2020 oraz do roku 2030. Na koniec 2020 r. Spółka osiągnęła sześć z ośmiu wskaźników docelowych (liczonych jako średnia z lata 2018-2020): liczba inwestycji skutecznie obsłużonych (liczba wydanych decyzji o wsparciu): wartość osiągnięta w 2020 r. 32, wartość docelowa w 2020 r. 29, wartość nakładów inwestycyjnych (wartość całkowitych nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorców w obszarze objętym PSI): wartość w 2020 r. 1101,8 mln zł, wartość docelowa w 2020 r. 696,6 mln zł, inwestycje z priorytetowych branż: wartość w 2020 r. 62,3%, wartość docelowa w 2020 r. 50,0%, Polskie inwestycje: wartość w 2020 r. 57,2%, wartość docelowa w 2020 r. 40,0%, udział inwestycji MŚP w inwestycjach ogółem: wartość w 2020 r. 60,4%, wartość docelowa w 2020 r. 55,0%, oraz inwestycje w powiatach o wysokim bezrobociu: wartość w 2020 r. 62,8%, wartość docelowa

w 2020 r. 45,0%. Nie został osiągnięty jeden wskaźnik: inwestycje z udziałem B+R: wartość w 2020 r. 12,1%, wartość docelowa w 2020 r. 45,0%. Dla wskaźnika wysoko wykwalifikowane miejsca pracy wartość docelowa w 2020 r. nie została określona z powodu braku wcześniejszych danych na lata 2015-2017. Wartość osiągnięta wyniosła 42,7%.

W monitoringu PRI z 2021 r. określono dla wskaźników wartość bazową jako średnią z lat 2019-2020, wartość docelową do roku 2022 oraz do roku 2030. Opracowując aktualizację wskaźników w PRI na początku stycznia 2021 r. PSSE uwzględniała następujące czynniki: spowolnienie gospodarcze będące następstwem pandemii COVID-19 oraz wprowadzenie do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych korzystnej nowej formy opodatkowania – ryczałt od dochodów spółek kapitałowych (tzw. CIT estoński). Nowa forma opodatkowania skierowana jest przede wszystkim do małych i średnich podmiotów gospodarczych. Jednocześnie, podatnicy opodatkowani ryczałtem od dochodów spółek kapitałowych nie mogą korzystać ze zwolnienia dochodów na podstawie decyzji o wsparciu.

Po wprowadzeniu nowych mechanizmów od 2018 r. Spółka nie odnotowała spadku wartości inwestycji oraz spadku tworzonych miejsc pracy. Wartość realizowanych inwestycji wzrastała. Uwzględniana wartość zrealizowanych inwestycji i utworzonych miejsc pracy obejmuje wyłącznie aktywne zezwolenia/decyzje o wsparciu. Część przedsiębiorców, którzy spełnili wszystkie warunki zezwolenia/decyzji o wsparciu oraz warunki pomocy, decydowała się na wygaszenie zezwolenia zgodnie z art. 19 ust. 5 ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych/decyzji o wsparciu zgodnie z art. 17 ust. 5 ustawy o wspieraniu nowych inwestycji. Po zrealizowaniu inwestycji i wygaszeniu zezwolenia/decyzji o wsparciu, obowiązek sprawozdawczy ustawał.

(akta kontroli CD1 plik 004, 009, 088-141, 256-260)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Prowadzone przez Spółkę w ramach obszarów i stref działania wspierające inwestycje były przejrzyste i weryfikowalne. Umożliwiało to ocenę skuteczności udzielanej pomocy na podstawie istniejących obowiązków sprawozdawczych. Poziom osiąganych efektów wsparcia inwestycji na koniec 2021 r. na obszarze PSSE był na poziomie zakładanym w dokumentach planistycznych.

IV. Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 21 listopada 2022 r.

Kontroler
Zdzisław Kaszuba
gł. specjalista kp.
/-/

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektora Maciej Maciejewski
z up.: p.o. wicedyrektora
Michał Wilkowicz
/-/

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki, Skarbu
Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektora
Maciej Maciejewski
/-/

.....
podpis